



Antipestprotocol Mill Hill College

Versterk Je Wereld

februari 2015



Inhoudsopgave

	Pagina
Vooraf	1
De “Leefregels” van het Mill Hill College	2
Wat verstaan we onder pesten?	3
- Wat is het verschil tussen pesten en plagen?	3
- Cyberpesten	4
Pestgedrag voorkomen	5
- Bewustwording	5
- Bestrijding van pesten ondersteunen	5
Pestgedrag bestrijden	6
- Handelingskaart bij signaleren pestgedrag	7
Bijlagen	
1. Doorlopende leerlijn anti-pesten	8
2. Herken de signalen van pesten	10
3. Het stappenplan na een melding van cyberpesten	12
4. Tips voor leerlingen om pesten via internet minder gemakkelijk te maken.	13



Vooraf

Het Mill Hill College wil een veilige leer- en leefomgeving bieden aan alle leerlingen (en uiteraard personeelsleden) van de school. Want alleen in een veilige omgeving kan iemand goed functioneren en zich optimaal ontwikkelen.

Dit protocol richt zich op een specifiek onderdeel van de veiligheid, namelijk de sociale veiligheid en wel in het bijzonder op de uitingen en gevolgen van pestgedrag. Het is vooral gericht op de leerling, de meest kwetsbare en belangrijkste schakel binnen de schoolgemeenschap. Het geeft aan wat de school doet om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen.

Dit protocol sluit aan op het Veiligheidsplan Tilburg e.o. (2014) en het Schoolveiligheidsplan.

In de eerste paragraaf wordt kort weergegeven welke basiswaarden bepalend zijn voor de wijze waarop wij met elkaar (willen) omgaan. Vervolgens wordt aangegeven wat in de meest ruime zin verstaan wordt onder pestgedrag. De kern van het document bestaat uit de twee hierop volgende paragrafen. Eerst wordt aangegeven op welke manier de school in preventieve sfeer probeert te voorkomen dat pestgedrag de kop op steekt. Vervolgens wordt beschreven welke procedure gevolgd wordt indien er onverhoopt toch sprake is van pesten.

Franca Peek-Warnars MME
februari 2015



De “Leefregels” van het Mill Hill College

Iedere school heeft sociale veiligheid hoog in het vaandel staan. Geweld, pesten en dergelijke worden niet getolereerd. De sociale veiligheid op school is gebaat bij een sfeer waarin harmonie en respect centraal staan, een open en ondersteunende cultuur, waarin leerlingen ook een eigen verantwoordelijkheid hebben. Het is daarbij belangrijk dat leerlingen, maar ook personeel en ouders zich bewust zijn van de kernwaarden en de daarvan afgeleide normen en regels die in de school gelden¹.

Op het Mill Hill College heeft het MT in nauwe samenspraak met de leerlingenraad zogenoemde “leefregels” opgesteld met het doel de kernwaarden concreet te maken:

1. Ik heb respect voor anderen;
2. Iedereen mag zijn zoals hij/zij is;
3. Ik help een ander als ik dat kan;
4. Ik ga met zorg en respect om met de school en de spullen op en om de school;
5. Voor mijn weloverwogen mening kom ik op.

Wij verwachten van alle geledingen binnen het Mill Hill College dat zij deze leefregels onderschrijven en heel belangrijk dat men elkaar erop aanspreekt.

Het Mill Hill College heeft voor leerlingen en ouders de volgende vaste ‘aanspreekfunctionarissen’:

- De mentor;
- De coördinator leerlingzaken;
- De counselors;
- De (sector)directie.

¹ Zie “Actieplan sociale veiligheid op school” (PO- en VO-Raad, 2014).

Wat verstaan we onder pesten?

Op iedere school wordt gepest. Pesten is een vorm van grensoverschrijdend gedrag en wordt door de gepeste leerling als zeer bedreigend ervaren. De impact van pesterijen enorm.

In het Convenant Veilige School Tilburg e.o. (2014) wordt de volgende definitie van pesten gegeven. "Van pesten is sprake indien één of meerdere leerlingen structureel verbaal of fysiek geweld uitoefenen tegen een medeleerling (dit is inclusief negeren en/of uitsluiten)".

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Wanneer wordt plagen pesten en wordt het daarmee een probleem?

Het is vaak moeilijk om in te schatten of het gaat om plagen of pesten. Het grootste verschil is, dat plagen niet als doel heeft de ander te kwetsen en pesten wel. Soms begint een situatie als een plagerij, onbedoeld en als grapje. Zo'n situatie kan uit de hand lopen en uiteindelijk toch pesten worden. Wat hierbij een essentiële rol speelt, is hoe degene die geplaagd wordt dit ervaart. Door iemand die niet goed in zijn vel zit of iemand die erg kwetsbaar is, kan een plagerij toch ervaren worden als pesten en is de impact veel erger dan voorzien. Het is daarom van belang om hier bewust van te zijn en anderen erop te wijzen dat ook plagen te ver kan gaan.

Het verschil tussen pesten en plagen kan als volgt schematisch worden uitgelegd:

PLAGEN

- *is onschuldig, gebeurt spontaan en gaat soms gepaard met humor;*
- *is van korte duur;*
- *speelt zich af tussen 'gelijken';*
- *is meestal te verdragen of zelfs leuk, maar kan ook kwetsend of agressief zijn;*
- *wie geplaagd wordt, ligt niet vast.*

Gevolgen:

- *op het moment dat het gebeurt is het niet altijd leuk, maar de pijn gaat snel over;*
- *de relaties worden vlug weer hersteld;*
- *niemand wordt buitengesloten.*

PESTEN

- *meestal is vooraf bekend wie, hoe en wanneer er gepest gaat worden;*
- *iemand wordt bewust gekwetst;*
- *het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig;*
- *het is een ongelijke strijd, de pester heeft meer macht dan de gepeste;*
- *er zijn meestal pester(s) en meelopers tegenover één geïsoleerd slachtoffer.*

Gevolgen

- *indien er niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen;*
- *het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam;*
- *isolement en grote eenzaamheid bij de gekwetste leerling;*
- *in de groep heerst een dreigend en onveilig klimaat. De groepsleden zijn angstig en zij vertrouwen elkaar niet. Er is daardoor weinig openheid, spontaniteit en contact. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.*



Cyberpesten

Pesten gebeurt steeds vaker online op internet of sociale media zoals Facebook en Twitter. Dit heet cyberpesten of digitaal pesten. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is.

Het anti-pestprotocol van het Mill Hill College maakt geen onderscheid tussen pesten en cyberpesten. Onder cyberpesten verstaan we het pesten via of op het internet, bijvoorbeeld tijdens het chatten of op sociale mediasites, via telefoon, tablet of computer.

Voor het gebruik van de sociale media kent het Mill Hill College het protocol sociale media leerlingen².

De kern van de boodschap is heel simpel: offline en online gelden dezelfde normen en waarden. Dus ook bij het constateren van cyberpesten treedt dit anti-pestprotocol in werking.

In bijlage 4 is een aantal tips voor leerlingen opgenomen om pesten via internet minder gemakkelijk te maken.

² Dit protocol is beschikbaar via de website bij leerling > Regelingen en procedures.



Pestgedrag voorkomen

Het Mill Hill College is een veilige school. Om de sociale veiligheid te waarborgen is het belangrijk dat alle betrokkenen bij de school, dus zowel leerlingen als onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel, bereid zijn om hier hun bijdrage aan te leveren en elkaar aan te spreken op hun gedrag. Op die manier kunnen we pesten voorkomen.

Het Mill Hill College onderneemt de volgende acties om pesten te voorkomen:

Bewustwording

- Pesten wordt onder de aandacht gebracht van leerlingen en personeel door mondelinge en schriftelijke informatie of door thematische activiteiten die met sociale veiligheid te maken hebben.
- Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over thematische activiteiten of projecten rondom sociale veiligheid.
- Om pesten te voorkomen doorlopen alle leerlingen in de onderbouw een doorlopende leerlijn anti-pest³. In de bovenbouw is er geen sprake meer van klassen, omdat de leerling daar, afhankelijk van zijn vakkenpakket, de lessen volgt in divers samengestelde klassen en clusters. In de bovenbouw worden de bouwstenen van de doorlopende leerlijn daarom voortgezet tijdens activiteiten aan het begin van het jaar die gericht zijn op kennismaking en groepsvormingen sport- en cultuurdagen tijdens de activiteitenweken.

Bestrijding van pesten ondersteunen

- het Mill Hill College streeft naar een goed pedagogisch schoolklimaat door veiligheid en geborgenheid te bieden. Gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar zijn hierbij belangrijk.
- Alle Mill-Hillers keuren te allen tijde duidelijk pesten zichtbaar af.
- iedereen heeft de inspanningsverplichting pesten te signaleren⁴ en tegen het pesten actie te ondernemen.
- pesten is bespreekbaar tussen personeelsleden onderling en tussen personeelsleden en leerlingen en leerlingen onderling.

³ Zie bijlage 1 voor de doorlopende leerlijn anti-pest

⁴ Zie bijlage 2 voor een aantal signaleringstips



Pestgedrag bestrijden

Pestgedrag is onacceptabel en vereist een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school.

Werkwijze voor het personeel op het Mill Hill College als er pestenesignaleerd wordt.

Iedere melding van pesten wordt serieus genomen, onderzocht en geverifieerd. Bij constatering van (mogelijk) pestgedrag wordt altijd een melding gemaakt in het incidentenregistratiesysteem van Magister.

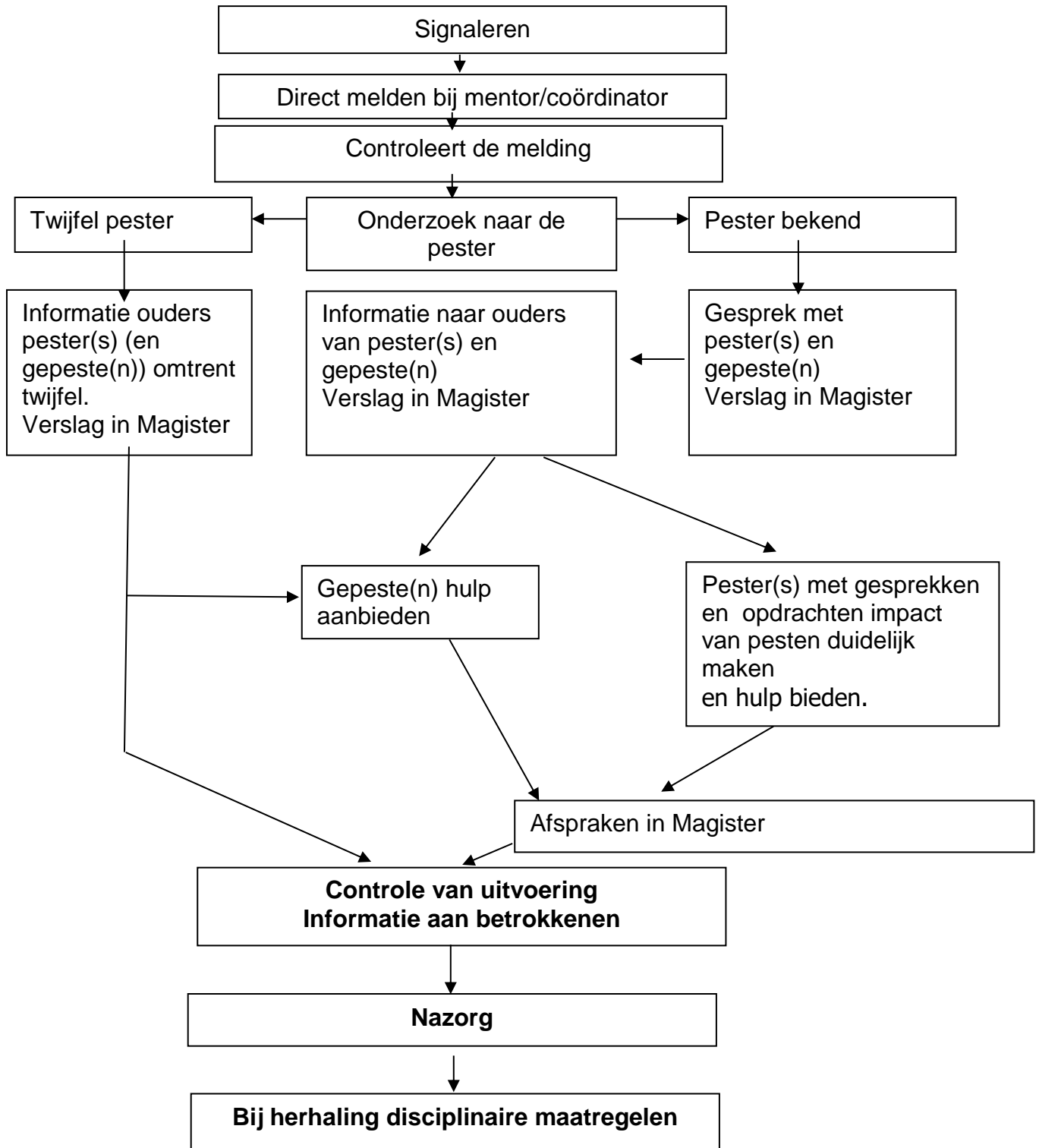
Onderstaande stappen zijn erop gericht het pesten zo snel mogelijk te stoppen.

Daarbij hanteren we het principe van de 'vijfsporenaanpak' van Bob van der Meer. Deze aanpak richt zich op 5 groepen die betrokken zijn bij het pesten: de gepeste leerling, de pester(s), de zwijgende middengroep, het personeel en de ouders.

1. Het personeelslid dat pesten signaleert, spreekt de betrokken leerlingen er op aan en geeft aan dat dit niet geaccepteerd wordt op het Mill Hill College.
2. Vervolgens meldt hij/zij het pestgedrag altijd bij de mentor en/of coördinator leerlingzaken van de gepeste leerling/de pester.
3. De mentor en/of coördinator gaat in gesprek met de betrokkene(n) en gaat na wat er gebeurd is.
4. De mentor en coördinator leerlingzaken schatten de ernst van de situatie in aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden. Indien wenselijk informeert de coördinator leerlingzaken/mentor andere collega's (docenten en OOP).
5. Als er sprake is van een incidenteel voorval van pestgedrag, dan bespreekt de mentor/coördinator leerlingzaken dat met de betrokken leerlingen (pester en gepeste) en de groep er omheen. Zij maken afspraken hoe de leerlingen herhaling kunnen voorkomen. De ouders van de pester en gepeste worden direct hiervan op de hoogte gebracht en de mentor vult een incidentenregistratie in Magister in.
6. Indien er gegronde vermoedens bestaan van herhaald pesten hebben de mentor/coördinator met de ouders van de pester een gesprek om hen te informeren over de ongewenste gebeurtenissen. Tijdens dit gesprek zullen eventuele sancties worden besproken en ook wat er gebeurt als de gemaakte afspraken uit dit gesprek niet worden nageleefd. In goed overleg wordt samen gezocht naar oplossingen die de situatie kunnen verbeteren. Van dit gesprek wordt verslag gedaan in het digitale leerlingdossier.
Ook de ouders van het gepeste kind worden uitgenodigd voor een gesprek om stappen af te spreken voor het vervolgtraject en hen in te lichten over de gemaakte afspraken met de pester. Indien noodzakelijk worden de ouders van de rest van de groep per brief of mail ingelicht. Circa één week na het pestgeval houdt de coördinator leerlingzaken/mentor een evaluatie met de pester en de gepeste.
7. Als het probleem zich blijft herhalen, nodigt de coördinator leerlingzaken de pester en diens ouders wederom uit voor een gesprek. Tijdens dit gesprek zullen de noodzakelijke sancties worden besproken. Een verslag van dit gesprek wordt vastgelegd in het digitale dossier.

Als het gedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert binnen de vastgestelde termijn en/of de ouders van het kind onvoldoende meewerken om het probleem ook aan te pakken, kan de sectordirecteur van desbetreffende afdeling overgaan tot het nemen van passende maatregelen.

Handelingskaart bij signaleren pestgedrag



Bijlage 1: de doorlopende leerlijn anti-pestten (CONCEPT)

Klas 1:

1. De intakegroep die de warme overdracht vanuit de basisscholen verzorgen, vragen expliciet naar signalen van pesten of mogelijk kwetsbare leerlingen. Zij registreren dit in Magister en houden waar mogelijk rekening met de indeling van de klassen.
2. De mentor van de klas neemt zo snel mogelijk de informatie vanuit de basisscholen over zijn leerlingen door, zodat hij bedacht is op mogelijke pesters of gepeste leerlingen.
3. Bij de kennismakingsgesprekken met de ouders informeert de mentor bij de ouders of zij bijzonderheden kunnen geven en hij doet verslag in Magister over dit gesprek.
4. Tijdens de A-periode besteedt de mentor aandacht aan de groepsvorming. Hij vermeldt daarbij dat de klas in de eerste activiteitenweek een pestverbod gaat maken. Hier kan hij de bespreking van de leefregels aan koppelen. Daarvoor kan gebruik gemaakt worden van spellen die in de literatuur worden aanbevolen.⁵ Ook de sportdag staat in het teken van de groepsvorming.
5. Tijdens de eerste leerlingbespreking staat de signalering van mogelijk pesten op de agenda.
6. In de eerste activiteitenweek is er voor alle brugklassen een theatervoorstelling van 'Theater Like' over (cyber-)pesten met daaraan gekoppeld een les waarin een anti-pestcontract⁶ gemaakt wordt. De leefregels van het Mill Hill College zijn hier natuurlijk de basis voor. Hij neemt daarbij de afspraken van 'WhatsHappy' in mee⁷.
7. In periode B of C laat de mentor de film "Spijt" zien en maakt en bespreekt met de klas de bijbehorende opdrachten. Een alternatief van de opdrachten kan zijn dat de mentor de film tijdig stopt en de leerlingen vraagt hoe het positief af kan lopen of eventueel na afloop vragen wat er anders had kunnen gebeuren.
8. De mentor houdt gedurende het hele jaar vinger aan de pols door regelmatig na te vragen of de leerlingen het ondertekende anti-pestcontract nog naleven.

Klas 2:

1. De mentor van de klas neemt zo snel mogelijk de informatie vanuit de brugklas over zijn leerlingen door, zodat hij bedacht is op mogelijke pesters of gepeste leerlingen. Dit doet hij door Magister door te nemen en door het contact met de mentor van het voorgaande jaar in de 'warme overdracht'. Opvallende zaken noteert hij in het logboek van Magister in het nieuwe jaar.
2. Relevante informatie geeft hij door aan de vakdocenten en, indien nodig, OOP als het om toezicht tijdens leswisselingen en pauzes gaat.
3. Tijdens de eerste weken besteedt de mentor aandacht aan de groepsvorming en hij stelt met de klas een anti-pestcontract op. Daarmee heeft hij een middel in handen om de verschillen in de klas bespreekbaar te maken. Hij laat het anti-pestcontract door de hele klas ondertekenen en bespreekt het tijdens de algemene ouderavond met de ouders van de mentorleerlingen. Daarbij verwijst hij tevens naar het pestprotocol.
4. Tijdens periode A laat de mentor tijdens de mentorlessen de film 'It's up to you'. Dit is een interactieve film die als interventie tegen cyberpesten wordt ingezet op scholen. Kijkers bepalen zelf de keuzes van de hoofdpersoon en creëren daarmee hun eigen persoonlijke verhaal, waardoor ze direct de gevolgen van hun acties ervaren. Samen met de aansluitende discussie in de klas, dient de film als volwaardig lespakket dat uitstekend past in een schoolbrede aanpak tegen pesten. It's up to you is als interventie officieel erkend door het RIVM. Je kunt je gratis registreren als docent. Je krijgt dan toegang tot de film en het lesmateriaal.

⁵ Er staan mooie voorbeelden in: 'Zeg NEE tegen pesten!' van Herberd Prinsen (2012)

⁶ Zie hiervoor bijlage 2

⁷ Zie hiervoor bijlage 2



5. Tijdens leerlingbesprekingen vraagt de mentor de aandacht voor onder andere de kwetsbare leerlingen. Dat kan hij doen door een agenda te maken met kort een omschrijving van de leerling, zodat hij er de vakdocenten nogmaals op attendeert.
6. De leerlingen vullen in de tweede helft van het schooljaar de vragenlijst van de GGD over hun gezondheid en welbevinden in. Hier kunnen signalen uit komen dat leerlingen gepest worden. De GGD-verpleegkundige bespreekt deze signalen met de coördinator leerlingzaken/ mentoren van de 2^e klas en zij maken afspraken welke maatregelen zij hierop nemen.
7. Tijdens de tweede activiteitenweek krijgen alle leerlingen van de 2^e klas een workshop van 'Embrace Pink' die gaat over seksuele diversiteit en het omgaan met verschillen tussen mensen.

Klas 3:

1. De mentor van de klas neemt zo snel mogelijk de informatie vanuit de brugklas over zijn leerlingen door, zodat hij bedacht is op mogelijke pesters of gepeste leerlingen. Dit doet hij door Magister door te nemen en door het contact met de mentor van het voorgaande jaar in de 'warme overdracht'. Opvallende zaken noteert hij in het logboek van Magister in het nieuwe jaar.
2. Relevante informatie geeft hij door aan de vakdocenten en, indien nodig, OOP als het om toezicht tijdens leswisselingen en pauzes gaat.
3. Tijdens de eerste activiteitenweek volgen alle 3^e klassen de workshop 'Geweld nee' van theater Thot, zodat zij de gelegenheid krijgen na te denken en te praten over zinloos geweld. De mentor komt hier in de daaropvolgende mentorles op terug en bespreekt zinloos geweld en pesten met de leerlingen.
4. Tijdens leerlingbesprekingen vraagt de mentor de aandacht voor onder andere de kwetsbare leerlingen. Dat kan hij doen door een agenda te maken met kort een omschrijving van de leerling, zodat hij er de vakdocenten nogmaals op attendeert.



Bijlage 2: Herken de signalen van pesten

Mogelijke signalen thuis zijn:

Het kind

- heeft angst om naar school te gaan;
- heeft weinig of geen vrienden;
- heeft last van concentratiestoornissen,
- haalt slechtere schoolprestaties;
- heeft geen eetlust;
- slaapt slecht;
- maakt ineens veel ruzie;
- huilt zomaar en regelmatig om niets;
- heeft last vaak buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid;
- komt thuis met beschadigde spullen;
- heeft verdacht vaak kneuzingen, verwondingen en blauwe plekken;
- wordt niet uitgenodigd voor feestjes.

Mogelijke signalen op school zijn:

De leerling

- heeft een bijnaam, wordt nooit bij de eigen naam genoemd;
- krijgt (zogenaamd) leuke opmerkingen van anderen;
- krijgt telkens weer de schuld;
- wordt beledigd;
- wordt geïsoleerd en genegeerd;
- wordt na schooltijd opgewacht;
- wordt op weg naar huis achternagereden;
- is steeds spullen kwijt of de spullen worden vernield;
- wordt steeds als laatste gekozen bij het indelen van groepjes (sportles, groepswerk);
- is vaak betrokken bij samenscholingen of opstootjes in de klas of op de speelplaats;
- is vaker afwezig;
- zoekt de veiligheid van volwassenen op;
- isoleert zich van de anderen, soms met één vriend(in);
- is vaak alleen en buitengesloten tijdens pauzes en tijdens het overblijven;
- is steeds het mikpunt van "grapjes". Pen weggooien, etui overgooien, stoel wegzetten etc.;
- gedraagt zich gestresst, ongelukkig en depressief;
- gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken etc.;
- ervaart een slechte sfeer in de klas. (de sfeer in de klas is niet goed).



Hoe wordt er gepest?

Met woorden:

vernederen,
belachelijk maken
schelden
dreigen
met bijnamen aanspreken
gemene briefjes, mailtjes, sms-jes schrijven

Lichamelijk:

trekken aan kleding
duwen en sjoeren
schoppen en slaan
krabben en aan haren trekken
wapens gebruiken

Achternvolgen:

opjagen en achterna lopen
in de val laten lopen
klem zetten of rijden
opsluiten

Uitsluiting:

doodzwijgen en negeren
uitsluiten van feestjes
bij groepsopdrachten

Stelen en vernielen:

afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
kliederen op boeken
banden lek prikken, fiets beschadigen

Afpersing:

dwingen om geld of spullen af te geven
het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

Specifiek bij cyberpesten

- *pest-mail* (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen).
- *stalking* (het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van
- *hate-mail* of het dreigen met geweld in chatrooms het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: (kinder)porno, geweld etc. ongewenst contact met vreemden
- *webcam-seks*: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- *hacken*: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.



Bijlage 3: Het stappenplan na een melding van cyberpesten

Bewaar de berichten

Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, MSN-gesprekken opslaan).

Blokkeren van de afzender

Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pest-mail kan blokkeren.

Probeer de dader op te sporen

Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden.

Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling

Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.

Verwijs de ouders zo nodig door

Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:

- 0800-5010: de onderwijstelefoon
- 0900-11131113: de vertrouwensinspectie

Adviseer aangifte

In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer de gepeste leerling lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101).

De counselor

Verwijs de pester en/of de gepeste door naar de counselor wanneer verdere begeleiding nodig is.



Bijlage 4: tips voor leerlingen om pesten via internet minder gemakkelijk te maken

Algemene tips:

1. Maak je persoonlijke gegevens (zoals wachtwoorden en telefoonnummer) niet zomaar bekend;
2. Laat computers nooit je wachtwoorden onthouden;
3. Log altijd uit bij persoonlijke toegang tot webpagina's;
4. Antwoord niet op ongewenste berichten, open geen bijlages en blokkeer de afzender;
5. Klik niet op e-mailberichten waar je de afzender niet van herkent;
6. Stel eventueel een filter in waarmee alleen e-mails worden binnengehaald van alleen de personen die in je adresboek staan;
7. Meld je nooit aan voor anonieme sociale media;

Tips

Als je digitaal pesten meemaakt of signaleert, geef dat dan door! Zie hiervoor de procedure voor de aanpak van pesten (p. 7);

Bewaar het bericht als bewijs (leg zo veel mogelijk vast).